

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VÜCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VÁRNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A Földközi tenger jelentősége

A Földközi tenger ismét a világ közepe lett, mint valikor régen volt. Most azonban nem a világméretű forgalom összpontosulása kölcsönözte számára ezt az elsőrangú szerepet, hanem a háború. A legfontosabb események itt játszódnak le ezen a belső tengeren és nem a messzi, úgyszólván határtalan óceánokon. Időszerű tehát eme hatalmas történések alkalmából most futó pillantást vetni a multra, szemügyre venni, hogy milyen szerepet játszott a történelem idők folyamán a Gibraltár és Dardanellák kapui között elterülő zárt Földközi tenger? És ekkor kiderül, hogy minden időkben milyen heves versengés folyt a tenger birtokáért, milyen nagy hatással volt az egyetemes emberi történelem kialakulására mindenkor a közepetengeri helyzet.

A római uralom kezdetén alakult ki a Földközi tenger döntő szerepe, amikor ez a latin nyugat és a görög kelet összekötő hidja volt. Szolgálnak azonban ezek az idők sok más tanulsággal is, mert megtanítanak bennünket arra, hogy a messzi idők folyamán nemcsak rengeteg áru cserélt ott gazdát, hanem ugyanakkor eszmék, művészetek, vallások csereterülete is volt a Földközi tenger Európa, Ázsia és Afrika között. A római császárság jól tudta, hogy mit jelent számára a Földközi tenger uralma. A bölcs Justinianus császár visszautasította a szlovák és perzsaik ellen indítandó háborút, csak azért, hogy békkességben hozhassák és vihessék az árukat az akkori világ minden népe. Volt is hatalmas forgalom, de különösen a szíriaiak jeleskedtek a kereskedelemben, akik bevitték a birodalmi kikötőkbe az olajat, papírost, gabonát, nemeseleket. Róma mindent megkapott, mert az egységes latin pénznék mindenütt megvolt az egységes értéke, a legáhtottabb fizetési eszköznek számított.

Semmi sem tarthat azonban örökké. Elkövetkezett az idő, mikor megdőrt az egység. Lassanként az Islam nyomult be a Földközi tengerre. Keletől nyugatig, Szíriában, Afrikában, Spanyolországban új világ keletkezett, az arabok világa, amelyet nemcsak összetartott a hit, hanem ugyanakkor szembe is állított Európával. A Földközi tenger láthatatlan ideológiai háborús front lett, amely tulajdonképpen két merőben különböző civilizációt, két egymásnak ellentmondó politikai rendszert és két egymás ellen alkoryodó gazdasági törekvést választott el. Azonban lealkonyodott az arabok hatalma és bizonyos mértékben csökkent a Földközi tenger vezérszerepe is a későbbi történelmi alakulások folyamán. Amerika felfedezése után, 1453-tól kezdve új irányokat vettek a vízi utak, később pedig, amikor az Újvilágban megindult az élet és láthatók voltak már a gazdasági fejlődés körvonalai, akkor egyszerre megváltozott az addigi helyzet.

Lassan, de mind erősebben a forgalom központja átvándorult az Atlanti Óceánra és a Földközi tenger képe teljesen megváltozott. Elhalkultak az egykori zajos kikötők, egyre gyéresebb és gyéresebb lett a forgalom és egy forradalmi jelentőségű eseménynek kellett bekövetkeznie, hogy a Földközi tenger felbredjen mély lethargiájából. Ez a forradalmi jelentőségű esemény a Suez-csatorna megnyitása volt 1869-ben. Ekkor egyetlen csapásra megváltozott a helyzet, a Földközi tenger egyszerre ismét — minden tengerekkel szemben — a forgalom, a kereskedelem központja lett. Megvolt a kapcsolat az összes régi világrészekkel, legkönnyebben hozzáférhető lett India, Ausztrália és mindazok a messzi helyek, amelyeket addig csak óriási kerülővel lehetett megközelíteni.

A fejlődés iránya azonban sohasem mutat merészen előretörő egyenes vonalat. A huszadik század fordulóján a Földközi tenger ismét másodrendű jelentőséget nyert, ahogyan az emberiség érdeklődése Amerika káprázatos ipari és kereskedelmi felvirágzása folytán mind jobban nyugatra irányult. A Földközi tengeri kikötők befogadó képessége már nem is felelt meg az árucere fokozott követelményeinek. Így köszöntött be a második világháború, amelyben már a világ fiatal nemzetei kívánták és igényelték jogaikat Európa ősi tengerén. Ez a háború bizonyára új tanulságokat fog hozni közöttük főleg azt, hogy ez az európai tenger első sorban az európai népeket illeti meg. Mert Afrika első sorban Európa gazdasági életére és Európa viszont hatalmas civilizációs és kulturális szolgálatokat tehet Afrikának. A Földközi tenger jövőbeli szerepe tehát főleg az, hogy azoknak a népeknek váljon hasznára, amelyek partjain élnek és velük kapcsolatosan az összeurópai népeknek. Így fogja majd legmélyesébe el-

rendeltetését betölteni, mert a Földközi tenger nem arra szolgálhat, hogy elválasszon, hanem összekössön egy új Európa szolidaritásának erős és termékeny gondolatában.

Három hónap alatt a háború már véget érhet

Svájci lap szenzációs cikke az angol világbirodalom végleges letörésére irányuló tervekről

Amsterdamról jelentik: W e n a n t, az Egyesült Államok új londoni nagykövete a tiszteletére adott beszédében beszédet mondott és abban hangsúlyozta, az Angliának nyújtandó amerikai segély nagy jelentőségét. Kijelentette, hogy a maga részéről is mindent elkövet az Angliát támogató politika érdekében. R o o s e v e l t — mondotta a nagykövet — világosan kifejezte a mult szombaton, hogy mindenre kész Anglia védelmében.

Az Egyesült Államok hihetetlen erővel fáradzik a háborús készütség fejlesztésén és mindent megad Angliának a háború továbbfolytatásának lehetővé tételére

UJ REPULÓGÉPGYÁRAK LÉTESÜLNEK

Washingtonból jelenti a Havas ügynökség: Mem-

phis, Kansas, City-Michigan és Nebraska városokban nagy nagy repülőgépgyárat állítanak fel, ahol évente 2400 bombavetőt állítanak elő. A Ford-művek repülőgépgyárak gyártását vállalták. 17 millió dollár értékben. A repülőgépek összeállítását a kormány által rendezett külön üzemekben végzik majd.

Washingtonból jelentik: P a t t e r s o n államtitkár kijelentette, hogy a hadiüzemekben történt munkabeszűntetések folytán egyes gyárak

nehezen tehetnek eleget idejében a vállalt kötelezettségeknek

és a következő 12 hónapban némi késedelemre van emiatt kihatás.

Amerika hadianyagon kívül élelmiszereket is küld

Washingtonból jelentik: R o o s e v e l t elnök tiznapos szabadságra vidékre utazott. A fővárosból való távozás előtt fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy bizottságot szervezett a hadiüzemekben történt munkabeszűntetések ügyében lefolytatandó tárgyalások végzésére. Az elnök távollétében a földművelésügyi miniszter részletes kimutatást állít össze a közeljövőben Anglia számára szállítható élelmiszermennyiségről.

Angliából a közlekedési miniszterium egyik magasrangú képviselője érkezik az Egyesült Államokba, aki tájékoztatja az amerikai kormányt Anglia élelmiszeri helyzetéről és a vitamindús tápszerekben mutatkozó hiányokról. Arra a kérdésre, vajjon az Egyesült Államok más európai ország — így Spanyolország — számára küldenek-e élelmiszereket, Roosevelt igennel felelt. Ami a Franciaországnak nyújtandó élelmiszeregyteljéti, és kérdésben Roosevelt kiterőleg nyilatkozott s azt mondotta, hogy

most van indulóban Franciaországba két hajórakomány buza.

Az újságírók ezután azt kérdezték Roosevelt-től, hogy Irország kap-e élelmiszeregyteljéti? Erre Roosevelt

újabb kérdéssel válaszolt: Hogyan juthat el az ilyen segély Irországba, amely háborús övezetben fekszik. Erre az újságírók azt kérdezték, nem áll-e módjában Rooseveltnek ezen a helyzeten változtatni?

Az elnök erre nem válaszolt, csak mosolygott. Végül Roosevelt kijelentette, hogy nem tud semmit arról, hogy egy német tengeralattjáró az amerikai partok közelében tartózkodna.

KANADA SZINTEN FEJLESZTI LÉGI KÉSZÜLTSEGET

Newyorkból jelentik: P o w e r, Kanada légügyi minisztere kijelentette, hogy a kanadai légierő kötelékében jelenleg 3490 tiszt és 42.732 közlegény teljesít szolgálatot.

Az elmúlt év novemberében 300 repülőgépet adtak Angliának és a következő hónapokban is többszázat.

Power egyébként azt is állítja, hogy a kanadai katona-kötelek ifjúság egyhatoda, ugy fizikai, mint általános műveltségi szempontból, alkalmas a légi fegyvernemben való kiképzésre. Ralson kanadai hadügyminiszter terve szerint havonta 10.000 fiatalembert hívnak be a légi fegyvernemben való kiképzésre. A kiképzés első szakasza négy hónapot vesz igénybe.

A hadiszerek közvetlenül Roosevelt rendelkezésre állnak majd

Washingtonból jelentik: A kamara költségvetési bizottsága ma benyújtotta az Anglia megsegítésére megadandó hét milliárd dolláros hadisegély megszavazására elkészített törvényjavaslatot, avval a megjegyzéssel, hogy a törvényjavaslat megszavazása igen sürgős.

A törvényjavaslatban némi módosításokat is ajánlanak, így azt, hogy az előállított hadiszerek közvetlenül Roosevelt elnök rendelkezésére álljanak és csak közvetve küldessenek el idegen hatalmak számára.

Mint újabban kiderült, a hétmilliárdos segítségből 8 milliárd és 300 millió lesz, amennyiben a hét milliárdot hozzászámítják az 1.300.000.000 összeget kitevő, és már folyamatban levő segítyhez.

DONOVAN EZREDES HAZAÉRKEZETT
Newyorkból jelentik, hogy D o n o v a n ezredes, Roosevelt külön megbízottja, visszaérkezett európai körutjáról Amerikába.

FOGADÁS

A BERLINI JAPAN KÖVETSEGEN

Berlinből jelentik, hogy O s h i m a, Japán német-

országi nagykövete megbízólevelének átnyújtása után tegnap délelőtt fogadást rendezett, amelyen megjelent Ribbentrop birodalmi külügyminiszter is.

Tokióból jelentik: K o n o y e herceg tegnap kihallgatáson jelent meg a japán császárnál. A miniszterelnök ezután hosszas tanácskozást folytatott az igazságügyminiszterrel. Hír szerint a kormány helyzetének megerősítéséről volt szó, valamint az imperialista politika híveinek újjászervezéséről.

AMRIKANAK MINDENKÉP ÁLDOZATOKAT KELL HOZNIA

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Hull államtitkár fölhívta az Egyesült Államok népét, hogy minden erejével támogassa a kormánynak Anglia megsegítésére irányuló terveit.

Maga az a tény, hogy hét milliárdos segítyt nyújtunk Angliának — mondotta Hull — bizonyítja azt, hogy nagyon komoly a helyzet és nem menekülhetünk ábrándokba a közeli veszedelem nagysága elől.

Marszáll tábornok, a vezérkar főnöke szintén az

Angliának nyújtandó segítség érdekében emelte föl szavát, Stimson hadügyminiszter kijelentette, hogy Amerikának saját érdekében így is, úgy is áldozatokat kell hoznia, s ha nem segítene Angliát, akkor Délamerika megvédésére kellené majd készülnie és ez még költségesebb

A Basler Nachrichten szenzációs cikke

Bernből jelentik: A Basler Nachrichten című svájci lap érdekes hírt közöl az Anglia hatalmának végleges letörésére irányuló tervekéről.

A lap szerint ez a terv a következő:

1. Minden lehető elkövetni annak megakadályozására, hogy Anglia nyersanyagot, hadiszert és élelmiszert szerezzen külföldről.
2. Megsemmisíteni a termelő központokat, feldolgozó üzemeket és a közellátás biztosítására berendezett összes árulerakatokat.
3. A szigetország megrohanása, mielőtt a tengeri zárlat hatása kielégítőnek bizonyul és a megrohanás kockázata a legcsekélyebbre zsugorodik.

Anglia veszteségei már katasztrófálisak

Berlinből jelenti a Rador: A brit tengerészet az Atlanti-óceánon az utóbbi napokban

olyan nagyarányu veszteségeket szenvedett, hogy azt londoni körökben valóságos katasztrófának tekintik.

Lord Halifax Nagybritánia washingtoni nagykövete ezért szükségesnek tartotta tájékoztatni az amerikai közvéleményt a helyzettel kapcsolatban.

— Németország nincsen abban a helyzetben — mondotta lord Halifax — hogy megakadályozza az Angliába irányított nagyarányu amerikai segítség lebonyolítását s legfeljebb a küldemények igen csekély százalékára eshetik a német flotta martalékául.

Halifax lord nyilatkozata nyilvánvalóan eltakarja a tényeket. Stirling amerikai ellentérgernagy az „United Press” munkatársának az elmúlt napokban kijelentette, hogy

az utóbbi hetekben Angliába irányított ame-

Pusztul az angol kereskedelmi flotta

Berlinből jelentik, hogy a legutóbbi német hadijelentés beszámol arról, hogy egy német órhajó elsüllyesztett egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajót. Egy tengeralattjáró két felfegyverzett kereskedelmi hajót támadott meg és elsüllyesztett el 13.000 tonnátartalommal, míg egy másik tengeralattjáró egy 3500 tonnás angol hajót küldött a tenger fenekére.

Az elmúlt éjjel erős német légi kötelékek ismét mélyen behatoltak angol területre és katonai célpontokat bombáztak. Sok bomba esett Hull kikötőjére és Humberre. A bombázás egész éjszaka tartott, óriási tüzek keletkeztek. Egy ellenséges kereskedelmi hajót a Szent György csatornában súlyosan megsebztek, úgy hogy elsüllyedése biztosra vehető.

A Földközi tengeri arcvonalon német felderítő gépek Kréta szigetéhez közel megtámadtak egy erős tengeri egységet, mely két csatahajóból, hat cirkálóból és három torpedórombolóból állott. A két csatahajót egy-egy légi torpedóval eltalálták.

Megbüntetik az idegerek érdekében működő szervezeteket

Washingtonból jelentik, hogy Martin Dies az amerikai érdekek szolgálatában álló társaságok tevékenységének ellenőrzésével megbízott kormánybiztos kijelentette, hogy

büntető eljárást indít több olyan szervezet ellen, amely eddig nem közölte a hatóságokkal, hogy idegen hatalmak égisze alatt működik.

Többek között eljárást indítanak a Német-amerikai szövetség ellen, több száz munkásegylet valamint a kommunista párt ellen is.

Az említett szervezetek ingóságait az igazságügyminisztérium az állam javára foglalja le.

MIT AJANLOTT EDEN A GÖRÖGÖKNEK

Rómából jelentik: A Popolo di Roma berlini tudósítója azt írja: Athéni hírek szerint Eden angol külügyminiszter a görög kormányt az a javaslatot tette, hogy békekötés helyett szállítsák át a hadsereget Északafrikába, vagy a Közelkeletre. Ott Görögország a forma szerint folytatná a háborút Olaszország ellen. Arra az esetre, ha Görögország mégis békét kérne és átadná a kért támaszpontokat az olaszoknak, Eden figyelmeztette a görög kormányt, hogy Angliának nem volna módjában eltekinteni Görögország bombázásától. A Messagero úgy tudja, hogy Eden Palesztinába szeretné átszállítani a görög hadsereget.

Szófiából jelentik: Görögországból olyan hírek érkeznek, hogy a görög csapatokat visszavonják Thráciából és nyugatfelé viszik, amiből arra kell következtetni, hogy a görög hadvezetőség kitart eredeti

volna az Egyesült Államok számára.

Knudson, a nemzetvédelmi bizottság elnöke közölte, hogy az USA jelenleg 784 hadiszergyárral rendelkezik. A szövetségi kormány 1574 millió dollárt költött 302 új fegyvergyár létesítésére, Anglia pedig más 421 amerikai hadiszergyár alapítását pénzelte. (Rador).

Berlini semleges körök ennek bekövetkeztét három hónappal jósolják, ezen idő alatt Németország esélyei annyira megnövekednek, hogy befejeződhetik az európai háború.

AZ IDEGEN NEMZETISÉGŰ AMERIKAI ÁLLAMPOLGÁROK SORSA

Newyorkból jelenti a Stefani ügynökség, hogy az Egyesült Államokban egyre fokozódik az idegen származású amerikai állampolgárok üldözése és erre a mozgalmra jellemző az a körülmény, hogy Newyork város iskolaszéke elbocsátotta mindazon tantereket, akik nemzeti szocialista, vagy fescista szervezetekhez tartoztak, valamint azokat, akik Amerika közbelépését ellenző szervezeteknek a tagjai.

rikai hajóküldemények egynegyede német kézbe került.

MUNKAERŐKET BÉRELNEK

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: A Wighfied-i repülőtámpont kiépítésének munkálatai a munkabeszüntetések miatt megszakadtak és már három hete vesztégetnek a munkások. Az amerikai hadügyminisztérium elhatározta, hogy külön felbért munkáerőkkel végezteti el a hátralevő munkálatakat.

Az „Associated Press” megjegyzi, hogy ez az első lépése a hadügyminiszternek, amellyel erős kézzel benyúl a munkabeszüntetések folytán támadt bonyodalmakba.

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda, hogy Canberra-ból érkezett jelentések szerint Ausztrália mi niszterelnök helyettese, Fadden kijelentette, hogy hét hajóból álló erős raj fut be csütörtökön Sydneybe.

Az angolok tegnap éjjel északnémetországi városokra dobtak robbanó és gyújtóbombákat; az okozott károk jelentéktelenek. Több polgári személy életét vesztette, sokan megsebesültek. A keletkezett tüzet hamar elfojtották. Az ellenség öt gépet vesztett, ezek közül kettőt a német vadászgépek lőttek le. Német részről egy gép hiányzik.

AZ OLASZ HADIJELENTÉS

Rómából jelentik: Az olasz hadijelentés szerint a görög fronton semmi említésreméltó esemény nem történt. Észak- és keletafrikában gépesített ellenséges osztagokat egyéb katonai alakulatokat bombáztak. Keletafrikában Keren környékén az angolok jelentékeny erőket összpontosítottak és adáz harc dúlt földön és a levegőben. Az ellenséget visszaverték. Egy olasz repülőraj meglepetésszerűen megtámadott egy légi kikötőt és ott 8 ellenséges gépet megsemmisített.

AZ ANGOL HADIJELENTÉS

Kairóból jelentik: A közkeletű angol hadvezetőség legutóbbi hadijelentése azt állítja, hogy Libiában semmi különösebb esemény nem történt. Eritreában az olaszok ellentámadásba mentek át a nemrég angol birtokba jutott állások visszahódítása érdekében, az angolok szerint eredménytelenül, sőt az olaszok 800 foglyot veszítettek. Abessziniában sikeres előrenyomulást hajtott végre az angol haderő.

HALÁLOS VESZEDELEM FENYEGET

Amsterdamból jelentik: Az új londoni amerikai nagykövet megjelent az „Amerika barátai” körének diszbedjén, ahol Churchill beszédet mondott. Churchill üdvözölte az új amerikai nagykövetet, majd azt hangoztatta, hogy kíméletlen harcok folynak a szigetország körül, mert Németország mindent elkövet, hogy az amerikai hadianyag és élelmiszerküldemények ne érkezhessenek meg Angliába, jól tudván, hogy ezek nélkül sem itt, sem pedig a távolkeleten — mondotta Churchill — nem leszünk ké-

pesek helytállani érdekeink megvédéséért. „A jelen helyzetben veszteségeink megnövekedtek és minden rendelkezésre álló eszközzel azon leszünk, hogy e halálos veszedelmet elkerüljük. Erőnk most majd hétről-hétre gyarapodik s ez az oka annak, hogy most joggal kérem az Önök bizalmát, mert mindenre föl vagyunk készülve.”

KÓRHÁZ ÉS ISKOLA AZ ANGOL REPÜLŐK CÉLPONTJA

Berlinből jelentik: Kiel városára az angol repülő több bombát dobtak, amelyek polgári házakat rongáltak meg. Egy kórház és iskola kigyuladt. A támadásnak több polgári halottja és sebesültje van.

Rómából jelenti a Stefani-iroda, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt az albán arcvonalon csak olasz légi felderítő tevékenységet folytattak. A janinai légi kikötőt néhány gép sikeresen bombázta.

Olasz és német sajtóvélemény az amerikai magyar követelések zárolásáról

A német és olasz sajtót élénken foglalkoztatja az amerikai magyar követelések zárolására vonatkozó amerikai intézkedés. Utalnak különösen az intézkedés indokolására, amely szerint az amerikai magyar letételek azért zárolták, mert Magyarországot német főnátóság alatt levőnek tekintik. A német és olasz lapok közlik a magyar hivatalos körök állásfoglalását ebben a kérdésben és hangoztatják, hogy az amerikai intézkedés Magyarországban visszataszítást keltett annál is inkább, mert azt a magyar állam fenntartásba való illetéktelen beavatkozásnak minősítették. A Telegraf című lap az amerikai intézkedést Magyarország elleni retorzióknak mondja, de egyben ama véleményének is kifejezést ad, hogy a magyar kormány megfelelő eszközökkel talál a magyar érdekek megvédésére. Ugy a német, mint az olasz lapok megállapítják, hogy az amerikai intézkedés indokolása nevéstéges, mert Magyarország nem áll semmiféle idegen fenntartás alatt.

Hány könyv van minden lakásban

A legközelebb tartandó népszámlálás során a számláló biztosok külön kérdőívet töltenek ki a házak és lakások adatairól. Minden épületre vonatkozólag egy-egy ív készül. Erre beírják a tulajdonos nevét, megjegyzik, hogy házában lakik-e a tulajdonos, vagy ha nem, mi a pontos lakcíme, mi a foglalkozása s milyen etnikai származása. A laképületekre vonatkozó részben fel kell tüntetni, hogy az utcai oldalon vannak-e az egyes lakások, vagy pedig az udvar melyik részén. Beírják, mikor építették a házat, vagy hány éve áll fenn, hány beépített négyzetmétert foglal el s milyen anyagból épültek külső falai, milyen anyaggal van a tető fedve. Bejegyzik, hogy az egyes épületrészek földszinten vagy hányadik emeleten fekszenek és milyen állapotban van az épület: lakható-e, vagy lakhatatlan. Rávezetik az ivre az egyes épületrészekre vonatkozóan, hogy mi azok rendeltetése: lakás, iskola, műhely stb. Külön meg kell jegyezni az iven, hogy az egyes épületrészek el vannak-e foglalva, vagy pedig üresen állnak. Végül megállapítják, van-e légvédelmi óvóhely, vagy nincsen. Egyszerű igen vagy nem felelettel kell azt is kitölteni, van-e a ház mellett mező vagy kert fákkal, bevetett kert vagy virágos kert, végül hány négyzetméter az ingatlan területe. Felvezik pontosan a mellékhelyiségekre vonatkozó adatokat is. Mi a rendeltetése és mire használják az egyes mellékhelyiségeket hol vannak azok, a főépülethez építve, vagy különállóak, milyen anyagból készültek, milyen anyaggal vannak fedve, lakik-e azokban valaki, hány férfi és hány nő. Ha garázsról van szó, befér-e abba turagép, vagy van-e férőhely tehergépkocsinak és hány ilyen járműnek. Az iv harmadik része a lakrészek pontos leírására vonatkozik. Ideírják a családító nevét, vagy a műhely vagy vállalat elnevezését, hogy az illető tulajdonos vagy bérlő-e, hány helyiség van, hány férfi és hány nő lakja. Következnek ezután kérdőpontok a lakások egészségi helyzetét és kényelmét illetően. Milyen anyagból készült a padló, van-e saját vízvezeték, vagy ha nincs, van-e kut, vagy honnan hozzák az ivóvizet, van-e fedett csatornázás a szennyvíz levezetésére, van-e fürdőfelszerelés s mivel világítanak: petróleummal, villanyal, gázzal? Be kell írni, van-e központi fűtés vagy kályha s milyen anyaggal fűtenek, van-e sütőkemence, van-e rádió? Végül be kell írni, hogy az egyes lakásokban hány irodalmi és tudományos könyv található, a tankönyveket nem számítva. Az utolsó rovatba a számláló biztos beírja a családító etnikai hovatartozandóságát.

Korber-ékszeretek

a legdivatosabb minták szerint készülnek. Ékszer- és órajavitások! Mérsékelt árak!

KORBER ISTVAN, Timișoara (Temesvár)

I. Strada Caruso 3, (Kossák fényképész mellett)

Nagyjelentőségű fordulat várható a Balkánon

A jugoszláv államférfiak elutaztak — Berlin nem nyilatkozik a német-délszláv viszonyról

Belgrádból jelenti a Havas-ügynökség: Szilárdan tartja magát a hír, hogy Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Czinčar-Markovics külügyminiszter szerdán este Berlinbe utazik.

JUGOSZLÁVIA NYUGODT ÉS JÓZAN POLITIKÁT FOLYTAT
Belgrádból jelentik: A jugoszláv lapok beszámol-

tak a „Neues Wiener Tagblatt” cikkéről, mely hangsúlyozza, hogy a nemrég lefolyt budapesti magyar-délszláv megbeszélések nem teremtettek új helyzetet és német szempontból a délszláv kormány további nyugodt és józan politikájának tekintik a budapesti megbeszéléseket.

Jugoszláviát senki nem fenyegeti

A balkáni eseményekkel kapcsolatban politikai körökben nagy érdeklődéssel fogadták a jugoszláv közlekedésiügyi miniszter beszédét, amelyet Ujvidéken mondott. A délszláv miniszter hangoztatta, hogy egyetlen jugoszláv sem lehet közömbös az ország függetlenségének kérdésével szemben, de az események további kialakulását Jugoszlávia mégis nyugodtan szemléli, annál is inkább, mert Jugoszláviát senki sem fenyegeti.

A miniszter beszédét politikai körökben úgy tekintik, mint amely újból leszögezte a hivatalos jugoszláv álláspontot az ország jelenlegi helyzetével kapcsolatban. Eszerint Jugoszlávia visszautasít minden olyan kísérletet, amely az ország függetlenségét megsértetné. A jelenlegi helyzetet azonban nem látják aggasztónak, mert

eddig senki részéről olyan lépés nem történt, amely Jugoszlávia függetlenségét veszélyeztetné.

A külföldi újságíróknak sem válaszoltak

Berlinből jelentik: A külföldi újságok szerdán kérdést intéztek a német hivatali külügyminisztériumhoz a német-délszláv kapcsolatok jelenlegi állására és annak a külföldi sajtóban sok találgatás tárgyát képező, várható fejleményére vonatkozólag. A német kormánykörök minden választ megtagadtak ez irányban és nem válaszoltak egy kérdésre sem, amelyet az újságírók a német-jugoszláv viszonyról kapcsolatosan szövétek.

Berlinből jelentik: Német hivatalos körökben megerősítik azt a hírt, hogy

megérkezett Berlinbe Inönü török miniszterelnök válasza a német jegyzékre.

A török válasz tartalmáról bővebb közlés nem történt.

Berlinből jelentik: A német külügyminisztérium nagy figyelemmel tanulmányozza mindazon híreket, amelyek az angol csapatok görögországi partraszállására vonatkoznak.

Török válasz a Führer levelére

Berlinben és Moszkvában egyaránt tárgyal a török kormány

(Rador.) Isztambulból jelentik: A török állami költségvetésben a jövő évre jelentős összeget irányoznak elő a hadikészültség tökéletesítésére. A postai szállítási díjakat és a távbeszélő díjakat felemlik. A Német Távíratok Iroda egyébként úgy értesül Ankarából, hogy a török hatóságok befejezték a Peraszálliban történt robbanás ügyében a hivatalos vizsgálatot. A sebesültek állapota kielégítő.

A NEHEZEN ELKÉSZÜLT TÖRÖK VALASZ MÁR BERLINBEN VAN

Bernből jelenti a Havas-ügynökség: A „Journal de Geneve” berlini tudósítója úgy értesült, hogy Inönü török köztársasági elnök válasza Hitler vezér és kancellár üzenetére, amelyet külön futár vitt Berlinbe, minden szempontból hasonló a Führer üzenetének formáságaihoz. A levélváltás fontosságát egyéb-

ként eléggé jellemzi az a körülmény, hogy a török válasz elkészítése közel két hetet vett igénybe.

Berlinben — írja a svájci lap — ezidőszent még semmiféle hír nem szivárgott ki arra vonatkozólag, vajjon a török válasz igenlő-e vagy nemleges.

TÖRÖK TÁJÉKOZÓDÁS MOSZKVA BAN

A tegnapi lapokban megjelent magyarváb közlemény után, mely szerint a moszkvai török követ érintkezésbe lépett az orosz külügyminisztériummal, a török lapok semmi újabbat nem közölnek. A német lapok értesülése szerint

a török követ Molotovval nem tárgyalt, hanem csak a külügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselőjével,

amiről egyébként tegnap már hírt adtunk.

Ítélet egy nagy kommunista perben

Negyvenkét vádlottat összesen százhatvanegyévi fegyházra ítél a katonai törvényszék

A timisoarai (temesvári) katonai törvényszék most ítélkezett a már hosszabb idő óta folyamatban lévő kommunista perben. Negyvenkét vádlottja volt ennek a pernek, akiket kommunista propandával, szervezkedésként kommunista propandával, szervezkedés-

A katonai törvényszék a negyvenkét vádlottat büntönek találta és elítélte. Az ítéletek összesen százhatvanegy évi szabadságvesztésre és 2,510.000 lei pénzbírságra szólnak. Elítélték a következő vádlottakat: Egyenként hat évi fegyház és 150.000 lei pénzbírságot kaptak Hegyes Antal műszerész Chisoda-Noua (Ujkissoda), Kreutzer Arnold műszerész, Brunner Jeremiás szabó, Perez Agoston szabó, Váradi János felsőrészkészítő, Schönberger László lakatos, valamennyien Timisoaráról (Temesvárról), Carciumaru Constantin timisoarai (temesvári) asztalos öt évi fegyház, 150.000 lei pénzbírság, Rebka nórás timisoarai (temesvári) cukrász hét év, 120.000 lei, Horváth József timisoarai (temesvári) cipész öt év és 20.000 lei, Bajkai Sándor szabó Timisoara (Temesvár) öt év és 0.000 lei, Steinhardt Katalin munkásnő Timisoara (Temesvár) három év és 70.000 lei, Fekete Katalin munkásnő Chisoda három év és 70.000 lei, Spiegel Jolán varrónő Timisoara három év és 60.000 lei, Weisz László szerező Timisoara három év és 60.000 lei, Németh Erzsébet varrónő Timisoara három év és 20.000 lei, Fejenként három évi fegyház és 10.000 lei pénzbírságot kaptak: Freiwilleg József munkás, Tóth Béla

cukrász, Lukács László kertész Timisoaráról (Temesvárról), Német Pál asztalos és Reutter János szabó, mindketten Chisoda-Noua (Ujkissoda) községből.

A további ítéletek: Börködi Lázló kőfaragó Timisoara negyészfél év és 30.000 lei pénzbírság, Uhlyarik András rajzoló Timisoara hat év és 150.000 lei, Gere Mihály építész Giroda-Noua öt év és 50.000 lei, Grün Sándor utazó Lugoj hét év és 200.000 lei, Jordan Stan Ilie Hunedoara három év, fegyház és 10.000 lei, Gál Mózes kereskedő Déva három év, fegyház és 50.000 lei, Kain Jenő ügyvéd Déva három év, fegyház és 10.000 lei, Galambos Antal tervező Hunedoara hat évi fegyház és 150.000 lei, Szabó Béla munkás Hunedoara (Vajdahunyad) négyészfél évi fegyház és 30.000 lei, Koball János villanyszerelő Hunedoara három év és 20.000 lei, Bobar János munkás három év és 10.000 lei, Ábrám Jakab munkás három év és 20.000 lei, Daradics István munkanélküli három év és 70.000 lei, Szabó Lajos munkanélküli három év és 60.000 lei — valamennyien Hunedoaráról (Vajdahunyadról), egyenként három évre és 10.000 lei pénzbírságra. Vascan Gabriel lakatos, Friczi József bánvász, mindketten Petrosaniról, Mózed Henrik betűszedő Déva, Kovács Pius munkanélküli Déva, Paxlones János munkás Lupeni, Zacsó Sándor Hunedoara, Feuerstein Ilona Timisoara (Temesvár) és Lucsey Erzsébet Déva.

Valamennyi vádlottat ezenkívül polgári jogainak 1-től

6 évig való felfüggesztésére és a perköltségek viselésére ítélték. A vádlottak kivétel nélkül letartóztatásban vannak és az ítélet kihirdetése után azonnal megkezdtek büntetésüket.

A kongresszusok városa

Európa újjárendezése alkalmából érdemes fel-eleveníteni a közel százhuszonöt évvel ezelőtt megtartott kongresszust, amelynek tanácskozásai ugyancsak Bécsben folytak. Érdemes megemlékezni erről a hajdani bécsi kongresszusról már azért is, mert akkor is azzal a céllal gyűltek a különböző országok képviselői össze, hogy az akkori Európát újjárendezzék. Mindazon országok képviselői megjelentek ezeken a tanácskozásokon, amelyek az I. Napoleon ellen folytatott háboruban résztvettek. Fényes ünnepek színhelye volt Bécs 1814 május havában, száznál több államférfiu jelent meg az osztrák fővárosban és közöttük minden idők egyik legélesebb eszű, legfirfangosabb diplomatája, a francia Talleyrand.

A bécsi kongresszus olyan emberek gyűlekezete volt, akik közül legelőbb megélték a nagy forradalmat és az azt követő husz évi szakadatlan háborút. A helyzet tehát sok tekintetben hasonlatos volt a mostani időkhez. A politikusok azzal a céllal ültek össze, hogy a rengeteg vérontás és megpróbáltatás után végre megadják Európának a nyugalmat és a tartós béke előfeltételeit, amire már olyan végtelenül nagy szükség volt. Azonban az államférfiak legnagyobb része: reakciós volt abban az értelemben, mert nem hitték el, hogy a népek önmagukat képesek kormányozni. Megváltoztatták tehát a térképet olyanformán, ahogyan az a stabilitást Európára egysúlytát legjobban látszott biztosítani. Érthető volt, hogy a bécsi kongresszus nem értette meg a kor szavát. Ezek az előkelő követek és miniszterek ugyszólván kivétel nélkül az anéien regime emberei voltak, visszaemlékeztek csodaszép ifjúságuk aranyos, boldog napjaira és mítsém öhajtottak jobban, mint azt, hogy ezek az áldott, gondatlan idők mielőbb visszatérjenek. A rokokó idők illata, a parókás selymes szalonok légköre élt még bennük és azt hitték, hogy a történelem kerekét lehet visszafordítani. De azt nem tudták, vagy nem akarták megérteni, hogy milyen hatalmas hatást gyakorolt a nagy francia forradalom nemcsak Franciaországra, hanem egész Európára és az egész világra.

A nagy francia forradalom az egész világ tanítómestere lett. A Franciaországban lezajlott események hatása alatt ébredt az összes többi nép is nemzeti műveltség öntudatára. A bécsi kongresszus emberei azonban ezt a körülményt figyelmen kívül hagyták és csak szétosztogatták a területeket hatalmi vagy egyéb politikai szempontok alapján. Nem hiába mondotta a tanácskozás legélesebben látó résztvevője, a nagytudású Ligne herceg, hogy a kongresszus egy vulkán tetéjén táncol. Nem is tartott sokáig ez a politikai furfangokon, nagyhatalmi érdekeken felépülő újjárendezés. Az újabb zavarok következtében összeváltott Szent Szövetség csakhamar francia csapatokot volt kénytelen Spanyolországba küldeni, hogy ott fentartsák a békét, osztrák katonák rendőrködtek Olaszországban, ahol a karbonárak titkos szövetsége igyekezett az egységes Olaszországot összehozni és végül Oroszországból is rossz hírek érkeztek, ahol I. Sándor cár halála jel volt a forradalomra.

Metternich nyugalmat akart teremteni és egyre-másra rendezte a nagy konferenciákat. Valóban nincs új a nap alatt, élénk vendégjárás volt Európa legszebb helyein, akár csak a Népszövetség idejében. Voltak nagy megbeszélések és ülések Aix la Chapelleben, Troppauban, Veronában és másutt, a kiküldöttek nagyon szívesen mentek el a kies városokba és önzandus fürdőhelyekre, ahol felette jól érezték magukat és ahonnan a legszebb emlékekkel távoztak. De Európa ügyén hajszálnyt sem segítettek ezek a tárgyalások, az igazi nagy kérdések nem találtak megoldásra, tovább folyt a régi játék, míg századunk elején betorlódtunk a nagy világháborúba, amely tulajdonképpen csak bevezetése volt a másodiknak.

Bécsben újból folytak nemrégén tárgyalások és lesznek bizonyára ezentul is. Készül Európa újjárendezése. Egy rendezés, amelynek révén minden nemzet megtalálja az öt megillető helyét Európában és közös munkában egyesülhetnek Európa összes termelő erői. Ilyen alapon sikerül majd eltakarítani a mult idők romjait és felépíteni az egységes Európát.

Értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy Timisoara (Temesvár) III., kerületben, Str. M. C'ordas 9 sz. alatt (volt Ujlaki-u., a 6-os villamos közelében)

női d'vatszalont nyitottam
JAKOBI JULIA, a Hoffmann szalon v szabásznété

A japán kereszténység sorsa

Japánban nagy átalakulások folynak, melyek a kereszténységet is közelebről érintik. Az átalakulás egyik vezérmotívuma, hogy az idegeneket ki kell szorítani a japán élet minden ágának vezetését nemzeti kezébe kell letenni. Ezt az elvet nemcsak a közigazgatás, tudomány, sajtó, irodalom, művészet felé állították oda, hanem az egyházak számára is kötelezővé tették. Ennek első folyamán az volt, hogy az utolsó évtizedekben már mindjobbán lehanyagló és senktől komolyan nem vett pogány papságot a katonatiszti státusba állították be és látják el állami fizetéssel, a tisztí rangfokozatnak megfelelően; másik kibátása pedig az volt, hogy a keresztény egyházaknál is a vezető állásokban az idegenek leváltását követelték. Szerepsére a katolicizmus már régóta gondoskodott Japánban bennszülött lelkészi karról s így az európai származású püspökök leváltása és helyettesítése nem okozott tragédiát. Sokkal kínosabb a helyzet más keresztény felekezetek misszióival kapcsolatban. Ezek kilencven százaléka kénytelen beszüntetni további működését. A nacionalista hullám azonban nem elégszik meg a vezető pozíciók nacionalizálásával, hanem az újabb hírek szerint most már a liturgiának japán nyelvre való átállítását követeli a katolikusoktól is. Ez a kérdés természetesen már közvetlen tárgyalásokra adott okot a Szentek és a japán kormány között, de ismerve a Vatikán diplomáciai érzékét és óvatosságát, valamint a nem lényeges egyházi kérdésekben a vélekedik menő alkalmazkodó képességét és engedékenységet, föltehető, hogy a japánok nemsokára nem latínnak, hanem japánul misézhetnek. Hasonló engedékenységet tanujelét adta a multban a Szentek, nem utolsósorban akkor, amikor a görög keleti vallásról görög katolikus vallásra áttérők számára megengedte az istentisztelet anyanyelven való tartását. A görög katolikus románoknál románul, szerbeknél szlávul, ruténeknél ruténül folyik az istentisztelet. A japán kormány mindenesetre mindent elkövet a Vatikán engedékenységének és alkalmazkodó képességének minél távolabbi kiaknázására.

RENDELET A REKVIÁLÁSOKRÓL. Bucurestiből jelenti a Rador, hogy a minisztertanács a következő jogszöveget írta alá: 1. szakasz. A jelen minisztertanácsi jogszövegynek a hivatalos lapban való megjelenésétől számítva, újabb intézkedésig az egyeztetési miniszteriumot felhatalmazták, hogy a rekvirálasra vonatkozó és a hivatalos lap ez év február 8-án megjelent harmincharmadik számában módosított rendeletörvény 12. szakaszában foglalt feltételek alapján az egész ország területén rekvirálasokat eszközölhessen.

— Újabb tervek az amerikai munkanélküliek elhelyezésére. Az amerikai kormány — newyorki jelentés szerint — újabb intézkedéseket tesz a munkanélküliek elhelyezésére. A munkásehelyező hivatal most a munkásoknak lakhelyüktől távolabb levő ipartelepeken való elhelyezésével szeretne kísérletezni, hogy ezáltal a hadüzemekben megfelelő számú munkást tudjanak foglalkoztatni.

— A Magyar Népközösség carasmegyei vezetője. A Romániai Magyar Népközösség vezetőinek névsorát tartalmazó közleményünkéből kimaradtak a Caras (Krassó)-megyére vonatkozó adatok. Pótlólag közöljük, hogy a Magyar Népközösség Caras (Krassó)-megyei tagozatának vezetője Keresztes József, címe: Resita.

— Eltanácsolják az amerikaiakat Japánból. Tokióból jelenti: A Domei értesítése szerint a tokiói amerikai főkonzulátus újból azt a tanácsot adta a még Japánban tartózkodó amerikai állampolgároknak, hogy hagyják el az országot.

— A timisoarai (temesvári) rendőrség felszólítja azokat a zsidókat, akik utlevéllel rendelkeznek, hogy sürgősen jelentkezzenek utlevelük láttamoztatására.

— Felmentették Argetoianu volt miniszterelnököt a különböző alapok hűtlen kezelésének vádjá alól. A különböző állami alapok ügykezelését felülvizsgáló bizottság most foglalkozott az Argetoianu volt miniszterelnök ellen felhozott vádakkal. A tárgyaláson az ügyész elejtette a védat, mert a bizonyítékok mindenben igazolták, hogy Argetoianu becsületesen kezelte az állami alapokat. A bizottsági ezek alapján felmentette Argetoianu a vádak alól.

— Fekete himlő és kolera járvány Indiában. Kabulból jelenti a Hindostan Standard című kalkulál lap, hogy Bihar tartományban 1693 fekete himlős megbetegedés történt az elmúlt hónapban s ezek közül 312 halalos volt. Bengal tartományban kolera járvány pusztit, 1188 megbetegedés közül 516-nak halalos áldozata volt. Kalkuttában 534 fekete himlőben megbetegedett ember közül 236-an haltak meg. A járvány egyre nagyobb arányokat ölt.

— Elítélt aradi kereskedő. Haas Emilné, akinek Aradon az Aurel Vlaicu-ut 39. szám alatt van üzlete, 500 lei pénzbírságra ítélte a városháza mellett működő különleges bíróság, mert boltjában nem tüntette fel az árak arát.

— Szeged környékén több ezer hektárnyi terület viz alatt áll. Budapestről jelenti a Rador iroda, hogy Szeged környékén több ezer hektár kiterjedésű terület viz alatt áll s a tavaszi földmunkálatok emiatt késedelmet szenvednek. Több, mint 400 ház a vidéken összeomlott.

Isten, mint „tantárgy“ a francia iskolákban

A Pétain-kormány tevékenységének egyik legfontosabb területe a közköztetés megreformálása. A harmadik köztársaság merőben laikus iskoláját az új rendszer a morális iskolával váltja föl. A régi közköztetés a nagy erkölcsi kérdésekben közönyösen mutatkozott.

— Az igaz és a hamis, a jó és a rossz, a rend és a zűrzavar között nem lehet semlegeseknek maradnunk — írta a marsall abban a tanügyi princípiumokat lefektető cikkben, amely a Revue des Deux Mondes hasábjain még az összeomlás előtt jelent meg.

A reform, amely átformálandó lesz a francia közszellemet, deris mozzanattal indult most útjára. Ugyanis az első rendeleteket a lapok a következő címmel jelentették be:

— Az erkölcs és a vallás új elvei a közköztetésben. Új elvei? Erről többeknek a régi francia komédia párbeszéde jutott eszébe:

— A szónok a jótékonyaságról egészen új dolgokat mondott.

— Egészen új dolgokat? Akkor csak azt mondhatta, hogy nem kell jótékonykodni...

Valóban, az a változás, amely Franciaországban most bekövetkezett, távolról sem ujszerű, hanem csupán egy lépés visszafelé azon az uton, amelyet az iskola az 1789-es forradalom óta megtett.

Az első forradalom trónra ültette a Legfelsőbb Lényt. A második egy afféle köztársasági istenséget faragott magának. A harmadik a teljes semlegesség és közöny mellett döntött, ámbár az utóbbi években kapcsolatai barátiak voltak az egyházzal. Az állam, a szívélyes relációk ellenére, féltékenyen vigyázott arra, hogy jogai ne legyenek az egyházi jogoknak mellé- vagy alárendelve. Az egyháznak korlátlan nevelési lehetősége volt, de csak az iskolán kívül. Az iskolán belül számított minden vallási vonatkozást. Némi tankönyvekből kicenzurálták az Isten fogalmát. A laikus iskola csak a kötelezettség és felelősség nélküli erkölcsre oktatott. Morale sans obligation, ni sanction... Az új rúndelet ezt a számkivetett Isten-fogalmat „tan-

tárggyá“ teszi az iskolákban. A tanítók minden dogmától vagy vallási vonatkozástól ment Isten-ideált igyekeznek majd a gyermekek lelkébe oltani. Ezt a metódust Chevalier közköztetésügyi államtitkár az alábbi módon fejtegeti:

— Az Isten eszméje, bármit mondjanak is egyesek, nem függ egyedül a hitől, vagyis egy pozitív, keresztény, zsidó vagy mohamedán vallástól. Gyökerei elsősorban az értelemben vannak. Ez az ideál tehát racionális sikon fejtendő ki, függetlenül minden hitfelekezeti tekintettől... Az állam akkor, amikor beírja programjába az Isten iránti kötelezettséget, befogadván közköztetésbe az isteni eszmét, nem védelmez egyetlen vallást vagy egyházat sem a másik rovására, hanem csak, saját érdekében is, elismeri az értelem egy állandó vívmányát, amelyet az emberi gondolat minden időkbén az erkölcs egyetlen lehetséges alapjának fogadott el.

Az államtitkárnak ebből a nyilatkozatából önként következik, hogy az Isten nélküli iskola ugyan megszűnik Franciaországban, de továbbra is a felekezetenküli oktatás marad fenn. Az államtitkár álláspontja szerint ez a felekezeti semlegesség távolról sem jelent filozófikus semlegességet. Az Isten létezésének hirdetése és a lélek halhatatlanságának tanítása a jövőben racionális igazságoknak *ognak tekintetni és a közköztetés anyagát képezik majd.

Az egyház a reformot aránylagos melegegedéssel fogadja, de természetesen tovább folytatja küzdelmét az irányban, hogy a francia iskolákba visszatérhessen a szigorú értelemben vett hitoktatás is.

A közköztetés reformja különben nemcsak az Isten-hit általánosítására terjed ki, hanem csomó olyan erényre is, amelyeket az új francia közköztetés hangsúlyozni akar. Így például az engedelmeskedés, munka, bátorság, őszinteség és tisztélet az új erkölcsoktatás alapelveit képezik. Az új rendszerben sajátosan francia vonás az, hogy az udvariasságra, külső viselkedésre és életművészetre nagy súlyt kívánunk fektetni. A a generáció, amely az új iskolából kerül majd, az elgondolás szerint spártaian férfias és arisztokratikusan előkelő lesz.

NEMET—OROSZ TÁRGYALÁSOK.

Berlinből jelenti a Rador, hogy a német és orosz kormányok között egyes határvonalak kijelölése kérdésében tárgyalások folynak. A külügyminiszteriumban kijelentették, hogy csupán technikai kérdésekről van szó, minden politikai jelleg nélkül. A szovjet követ látogatása a birodalmi külügyminiszteriumban pusztán udvariassági látogatás volt.

— Egyetemi füvészket a Bega partján. A Kolozsvárról Timisoarára (Temesvárra) átköltözött egyetemi természettudományi fakultás, mint ismeretes, füvészket létesítést tervezte. Timisoara (Temesvár) várossal tárgyalások indultak meg annak idején alkalmas terület kihalítására. A város a természettudományi fakultásnak a Bega partján engedett át hosszú sávot a füvészket céljaira. A Bega jobb partján, az Autóklub tenniszhelyeinek meghosszabbításában, a Bega mentén mintegy a Carmen Sylva leányliceumig terjed ez a sáv s a faszor és a part, illetve a faszor tőlétől a víz széléig húzódik. Ezt a területet szerdán már át is vette a várostól Borza Alexandru dr., a füvészket tanára. A földszáv továbbra is városi tulajdon marad. Szó van róla, hogy a füvészketet idővel kibővítik, úgy, hogy egyrésztől esetleg a Rózsakertet, másrésztől az Eminescu-liget egy kis részét is hozzácsatolják.

— Zsidó fiatalemberek kivándorlása. Timisoarai (temesvári) zsidó fiatalemberek nagyobb csoportja a hét folyamán elindult Constantába, ahonnan folytatja útját Palesztinába.

— Aradi anyakönyvi hírek. Születtek: Szakács Mária, Chiseran Gheorghe, Barna Katalin, Pantea Floarea, Palatinus Iona, Geltz Hilda, Leb Mariana, Vidican Vasile, Padutinu Doru, Papp János, Lupsia Aurel, Tóth Antal és Demian Pál. Házasságot kötöttek: Bakos Péter és Rosu Maria, Flore Vasile és Dobas Irén, Varsandan Liviu és Filimor Anna, Milankovic Mihály és Dubau Sofia, Felnacski György és Hartan Maria, Joanov Miron és Trutan Florian. Meghaltak: Calniceanu Aurel, Goda Jánosné, öz. Hermann Sámuelné, Farkas Lajos, Guthir Radu, Dragos Adam, Mot Joan, Gavrilas Stefan, Kiss Jánosné, Manzat Elena, Ketta Etelka, Murzu Ileana, Piut Árpád, öz. Augi Florenéné, öz. Kohn Morné és Schwartz József.

— Új mozi Lugojon. A lugoji színházépületben mozi nyílt meg. Az új mozi csak akkor tart előadást, ha a színházban nincsen színelőadás.

— Az ügyvédjelöltek részére rendezett előadás-sorozat ünnepélyes megnyitása. A timisoarai (temesvári) ügyvédi kamara az ügyvédjelöltek részére sorozatos előadások rendezését határozta el. Az előadás-sorozat ünnepélyes megnyitását az igazságügyi hatóságok vezetői is megjelentek. Az ügyvédi kamara dékánjának megnyitó beszéde után Lungulescu Ilie táblai főelnök mondott beszédet, amelyben rámutatott az ilyen előadás-sorozat fontosságára és hasznosságára. Több felszólalás után összeállították az előadás-sorozat műsorát.

— Vagyonvizsgálat Urdarianu ellen. Az ilfovi ítélőtábla mint vagyonellenőrző bíróság Urdarianu Ernest volt udvari marsall ellen elrendelte a vagyonvizsgálatot. A tárgyalás április tizenkettedikén lesz.

— Nagyszabású tengeri hadgyakorlat. Washingtonból jelenti a Rador, hogy Long-Islandtól a virginiai partokig és a floridai szorosban nagyszabású tengerelattjáró hadgyakorlatok lesznek.

— Kétszázötvennyolc lelkészt ítéltek el eddig a zendülésben való részvétel miatt, Bucurestiből jelenti, hogy a kormány tagjai Antonescu tábornok, államvezető elnökleite alatt minisztertanácsot tartottak, amelyen Rosetti Radu tábornok, közköztetésügyi miniszter a közköztetés helyzetéről számolt be. Rámutatott arra, hogy azokat az egyházi és tanügyi férfiakat, akik résztvettek a januári zendülésben, állásuktól felülegesztették, az elítélteket pedig másokkal helyettesítették. Közölte a miniszter azt is, hogy eddig kétszázötvennyolc lelkészt állítottak a katonai törvényszék elé a lázadásban való részvétel miatt. Ezek a lelkészek fegyvert ragadtak és fellázadtak az állam ellen, amiért megkapják méltó büntetésüket. Bejelentette azt is, hogy a volt országőri szervezet tulajdonát képező gazdaságok vezetését a közköztetésügyi miniszterium veszi át és a termést az iskolai kintinok rendelkezésére bocsátják. Tomescu Petre közköztetésügyi miniszter beszámolójában hangzott, hogy az erdélyi orvosi kar hűségesen Antonescu tábornok államvezető mellett áll. Végül a minisztertanács elhatározta, hogy a fővárosi Malmaison épületet kórházzá alakítja át, később pedig az arra érdemes és szegény sorban élő volt állami tisztviselők otthona lesz. (Rador.)

— Sulyos vasúti szerencsétlenség Franciaországban. Bordeauxból jelenti, hogy a Pessaci állomáson történt vonatösszeütközésnek három halottja és 20 sebesültje van, akik közül 5 sérülése életveszélyes.

— A munkásszindikátusok Ford ellen. Washingtoni jelentés szerint az amerikai munkakonfliktusok által amugyis sulyos helyzetet, két újabb esemény még bonyolultabbá teszi. Az ipari munkások nagy részét ellenőrző szindikátus ugyanis tiltakozik az áron terv ellen, amely vegyes bíróságok felállítására vonatkozik a munkások és munkaadók közötti ellentétek kiküszöbölésére. A másik esemény pedig az, hogy a munkásszindikátusok harcba kezdtek Ford ellen, aki nem akarja teljesíteni az üzemekben foglalkoztatott százezer munkás kívánásait. Ez az ellentét Ford detroiti üzemének bezárásához és az állam által való átvételéhez is vezethet.

Hirdessen a Déli Hírlapban!

DE GAULLE ÁLLÍTÓLAG GIBRALTÁRBA TARTÓZKODIK. Algisirásból jelentik: A Német Távírási Iroda munkatársa úgy értesült, hogy egy négymotoros repülőgép kényszerleszállást végzett Gibraltárban. A pilótán kívül egy megfigyelő és három katonatiszt volt a gép utasa. Állítólag francia tiszték, de az a hír is elterjedt, hogy De Gaulle-rol és két kísérőjéről van szó.

A népszámlálást végző számláló biztosok érkezése. Pop Eugen dr. timisoarai (temesvári) főpolgármester hétfőn este 7 órára érkekezletre hívta egyidejűleg a népszámlálást végző számláló biztosokat, valamint a népszámlálási ellenőröket. Az érkekezletet a városháza nagytermében tartják. A főpolgármester részletesen ismerteti majd azokat az előírásokat és utasításokat, amelyeket legutóbbi bucurestii tartózkodása alatt kapott. Ma, pénteken este egyébként külön érkekezlet lesz az ellenőrök részére.

Használt okmánybélyegeket árusított. Az aradi törvényszék épületében lévő dohánytőzsde tulajdonosát bíróság elé állítják, mert kiderült róla, hogy trafikjában az ügyészséghez benyújtandó kérvény-nyomatványokra egyszer már használt bélyegeket ragasztott és a nyomtatványt úgy hozta forgalomba. A csalásra az egyik tisztviselő jött rá, aki tüzetesebben megvizsgálta az ügyészséghez erkölcsi bizonyítványok kiadása érdekében benyújtott kérvényeket. A vevők nem vették észre, hogy a bélyegyet egyszer már használták, mert az 50 és 100 leies bélyegeket magán a dohánytőzsde tulajdonosa Ciobota Constantin ragasztotta fel a kérvényre. Az ügyet Tautu Gheorghe aradi főügyész vizsgálta meg és a tőzsdetulajdonos ügyét, letartóztatási indítvánnyal áttette a vizsgálóbíróhoz.

Uj román hetilap jelenik meg a jövő héten Timisoarán (Temesvárott) „Paranteza” címen. Szatirikus és humoros rovatai lesznek a lapnak, karrikaturákkal illusztrálva és lesz szépirodalmi része is.

Letartóztatott zsaroló társaság. A fővárosban letartóztatott Kogan Emil, Goldenberg Rudolf és Pisch Lj. ügynököket, valamint Manta I. és Craciun Ernest volt rendőrtisztviselőket, mert állítólagos devizakihágás ürügyével állandóan zsarolták Olghisen József bucuresti lakost. A vizsgálat megállapítása szerint Kogan Emil tudta, hogy Olghisen gazdag ember és ezért ravasz tervet eszelt ki a megkárosítására. Ügynök társaival és Mantával, a légionárius uralom alatt volt rendőrfelügyelővel, valamint Craciun Ernesttel együtt, aki a légionárius uralom alatt rendőrkormányzó volt, közösen elhatározták, hogy ezer dollárt adnak el Olghisennek, aki azért egy millió két-házezer leit adott. Az üzlet megkötése után azonban megjelentek Olghisen lakásán Manta és Craciun, akik elkobozták az ezer dolláros bankjegyet, ezenkívül állandóan meg zsarolták Olghisent és azaz fenyegetőztek, hogy feljelentik a hatóságoknál. A három ügynököt és a két volt rendőrtisztviselőt átadták a vizsgálóbíróknak.

Aradon is jelentkezniök kell a zsidó utlevél-tulajdonosoknak. Az aradi rendőrkészletre belügyminiszeri rendeletre való hivatkozással felszólítja az Aradon és Aradmegyeében lakhelyű bíró zsidó származású utlevél-tulajdonosokat, hogy függetlenül attól, hol állították ki utlevelüket, azonnal jelentkezniök kell az aradi rendőrség utlevelosztályán. A jelentkezés alkalmával feltüntetik utlevelükben, hogy zsidók. A nem láttamoztatott utlevél érvényét veszti.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: KUN BAN ANDRIS

113

A rendőrség kihallgatott egész csomó kinaikat, de ettől nem lett okosabb. Összefogdosták azokat a kinaikat is, akikről tudják, hogy a zsaroló levelek továbbításával foglalkoznak, azonban egyikük sem akar arról tudni, hogy a kezében lett volna olyan levél, amely Hull szerkesztő feleségének volt címezve, annál kevésbé akarnak tudni arról, hogy Hullnétől származó pénzt továbbítottak volna.

A végső szemek az ilyen küldöncláncokban — magyarázza a vizsgálóbíró — fiuk szoktak lenni. Magunkkal hoztunk hét ilyen kinaikat suhancot. Szembebesíteni akarjuk azokat a művésznővel.

Intett a szobában álló rendőrnök, aki kisietett és csakhamar hét kinaikat fiuval tért vissza, akiket egy másik rendőr kísért.

Nézzé meg, művésznő, a boyokat. Felismeritek-e köztük azt, aki a levelet hozta és aztán a pénztért eljött?

Egyik fiut a másik után figyelmesen szemléltem. A negyediknek megböktém a mellét:

— Ez az!

A fiu sárga arcán egyetlen izom sem rándult meg.

— Te levelet hoztál tegnap reggel a missisnek.

— No, mister.

— Délután megint eljöttél és pénzt vittél.

— No, mister.

Most már hangjáról is minden kétséget kizáróan

ráismertem a küldöncre. A vizsgálóbíró intett, hogy beszéljek hozzá.

— Ne tagadd, hogy itt voltál. Beszélgettel velem. Elmondad, hogyan juttattátok tovább a leveleket és a pénzt. Még adtam neked egy dollárt is.

— Sose láttam a missist.

— És jobb kezét, amelyet eddig a háta mögött tartott, a szívére tette.

— A jobb keze fejnél irtózatossá se volt.

— Emlékszem, — suttogtam megdöbbenve, — hogy a fiu keze tiszta, sima volt, amikor a pénzes levelet és a borralalót átvette tőlem.

A vizsgálóbíró legyintett a kezével:

— Nem számít. Ezeknek a sárga ördögöknek vannak titkos szerek, amelyekkel sebeket maratnak magukra. Ez rendes fogásuk. A fickó is azért tette kezét a mellére, hogy lássék a sebe.

— De a seb nem friss, mister.

— Nem tesz semmit. Tudnak ezek régi sebeket is csinálni percek alatt. Még gennyesedést és forradást is tudnak magukon elővarázsolni. Ezeket a sebeket rendszerint akkor csinálják magukon, amikor valami bűnügybe keverednek és aztán így akarják a hatóságot személyazonosságukra nézve félrevezetni. Ez is azért mutogatja sebé, hogy kétséget támasszon személyére nézve.

Bár a termete, arca és hangja után határozottan ráismerni véltem a fiura, a kézfejen levő seb miatt már nem mertem volna arra megesküdni.

A szembebesítés tehát eredménytelen maradt. A fiu konokul erősítette, hogy semmiféle levelet nem hozott és hogy előzőleg nem is látott engem.

A vizsgálóbíró halkán sugta felém:

— Ezt akár elevenen vághatnánk darabokra, mégsem vall.

125.

Szanfranciskó, 1853. május 10.

Hét napja, hogy eltemettük szegény Teddyt.

SPORTTESEMÉNYEK

Megnyílt Párisban a francia sportkiállítás

Borotra Jean, az egykori kitűnő tenniszjátékos ujjászervezi a francia sportot

Párisból érkezett jelentés szerint ott megnyílt a francia sportkiállítás, amelyet Brinon, a francia kormány megbízottja is megtekintett. A kiállítást Borotra Jean, az egykori kitűnő tenniszjátékos készítette elő, aki most a francia sport legfőbb vezére. Borotrát Petain marsall bizta meg a francia sport ujjászervezésével, ami óriási feladatot jelent, mert a háboru alatt

a francia sportélet teljesen megszűnt és ezért szinte teljesen új alapon kell azt ismét felépíteni.

Páris és nagyobb vidéki központok kivételével régebben sem helyeztek sok súlyt a francia ifjúság testnevelésére. Borotra nyomban felismerte a helyzetet és legfontosabb feladatának tekinti új sportpályák, tornacsarnokok felépítését és az ifjúság testnevelésével megbízott tanítók és tornatanárok fokozottabb képzését. A francia kormány készségesen támogatja Borotrát a nehéz munkában és

két milliárd frank hitelt szavazott meg sportépítkezések céljára.

A francia sport vezetője azonban nemcsak ki-mondottan a sportok fejlesztését tűzte ki céljává, hanem a francia ifjúság sportnevelését is új alapokra kívánja helyezni. Ezért az iskolában kezdődik már a sportnevelés az iskolai orvosok szigorú ellenőrzése és felügyelete mellett. Ezenkívül a francia sportegyesületek élére is csak arra hivatott vezetők kerülhetnek, akik tisztában vannak nevelői munkájukkal. Az esetleges kilengések megakadályozására szigorú büntetéseket helyeztek kilátásba.

A francia sportélet egészséges mederbe való terelését a Borotra által kinevezett sportellenőrök figyelik, akiknek kötelességük a kapott utasításokat végrehajtani.

Borotra reméli, hogy a vállalt nagy feladatot sikeresen megoldja és a francia sport is elfoglalja az új európai rendben a megillető helyet.

Továbbra is Gidofalvy dr. és Ginzyer Dénes maradtak a magyar labdarugás vezetői. A magyar labdarugó szövetség Budapestben megtartott közgyűlésén újból Gidofalvy art és Ginzyer Dénest választották meg a magyar labdarugás vezetőivé.

Harminc éves a Beograderi sportegylet. A belgrádi csapat júniusban ünnepli meg fennállásának harminc éves jubileumát. A jubiláló szerb futbalcsapat ez alkalomra nagyszabású nemzetközi futballtorna rendezését tervezi.

Istrati—Cionoiu ökölvívő mérkőzést terveznek. Ezen a találkozón Istrati a kiváló bánsági versenyző ellenfele Cionoiu Constantin országos ökölvívő bajnok lenne. A mérkőzést Timisoarán (Temesvárott) tartják meg, ha létrejön az erre vonatkozó megegyezés.

Négy új társasgépkocsi Aradon. Arad város vezetősége nemrégben négy új társasgépkocsit rendelt Bucurestiben. A hatalmas autobuszok most érkeztek meg és azokat néhány nap múlva helyezik forgalomba.

Menekültek kifosztottak egy másik menekültet. Arad külvárosában vakmerő banditatámadás történt. Crisan Craina és Baran Alexandru menekültek, akik Ardon telepedtek le, megtámadták Pop Nistor menekült társukat és miután megfenyegették, arra kényszerítették, hogy a nála lévő 7500 leit adja át nekik. Az ügyben a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Ügyeletes gyógyszerárak Timisoarán (Temesvárott). Csütörtökön, március 20-án a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Belvárosban az Irgalmasok gyógyszerárára. Gyárvárosban a dr. Kovács gyógyszerár. Erzsébetvárosban a Roxin gyógyszerár. Józsefvárosban a Craciun gyógyszerár. Melhalában a Corvin és Ujkisodán Panajoth Ermó gyógyszerár állandó éjszakai szolgálatot tartanak. Aradon csütörtökön a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Omescu (Regina Maria-ut). Angel (Catedralei-tér) és Kesztenbaum (gyermekkorházal szemből).

A boncolás előzetesen megállapította, hogy férjemet három törzsúrassal gyilkolták meg. Az egyik szúrás a szívén hatolt keresztül.

Bizonyos, hogy Teddyt a Kék Tong emberei ölték meg és azok is csempészték holttestét a szállodába. De hogy kik voltak a tettesek, azt a nyomozás valószínűleg sohasem fogja kideríteni. Számos ilyen gyilkosság történt már Szanfranciskóban és alig egy-kettőnél lehetett csak a büntetéseket kézrekeríteni és megbüntetni. Ezek a kinaik veszedelmes banditák.

Május elseje óta, amikor férjem holttestét megpillantottam, természetesen nem léptem fel a színházban.

A szinigazgató azonban ennek ellenére mégsem vette le a darabot a műsorról, hanem esténként tovább játszotta azt. Az én szerepemet egy fiatal színésznő alakította.

A kapzsi szinigazgató az én szerecsétségemből is üzletet csinált. A rendes szinlapra feltűnő színű papírcsíkot ragasztatott a következő szöveggel:

— Montez Lola férjének a gaz kinaikak való gyalázatos meggyilkolása fölötti gyásza miatt nem lép föl. Helyette szindarabunk Montez Loláját a tehetségese Isabel Swift alakítja élethűen.

Isabel Swift ugyyszólván órák alatt tanulta meg a szerepet és május elsején este már játszotta.

A színház állandóan zsufolt és a darabot azok is megnézik újra, akik egyszer már látták, mert kíváncsiak, hogy Isabel Swift hogyan adja Montez Lolát.

Erre magam is kíváncsi voltam és ma este titokban elmentem a színházba. Beültem az igazgató páholyának háttérébe, ahol senki sem vehetett észre még felvonásközben sem.

Onnan néztem végig az előadást.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

A szövetkezetek előleget adnak a blokált vagy felajánlott gabonára

Egy milliárd leit engedélyeztek gabonavásárlás céljára

Bucurestiből jelentik, hogy a szövetkezetek központi intézete az ország gabonával és hüvelyesekkel való ellátásának meggyorsítására eddig egy milliárd lit engedélyezett a szövetkezetek számára a gabonavásárlás céljaira. Ezt az összeget 15-40 millió lejes összegekben utalták ki, úgy ahogyan a megyék vásárlásokat eszközlik és a gabonát szállítják. A vásárlással megbízott szövetkezeteket utasították, hogy nyomban vásárolják meg az ellátási tervben

megadott mennyiséget és adjanak ötven százalék előleget a blokált vagy felajánlott mennyiségekre, ha azokat még nem is szállították le.

Az előleget természetesen a megfelelő garanciával lehet csak kiadni. Ha a szövetkezetek számára kiutalt pénzalap kimerülne, táviratilag vagy telefon segítségével újabb összegeket kérhetnek.

A kereskedelmi, ipari és fuvarozási vállalatok külön kérdőívet töltenek ki a népszámlálás alkalmával

A közeljövőben megtartandó népszámlálás során összeírják a kereskedelmi, ipari és fuvarozási vállalatok adatait is.

Erre a célra a 4. számú külön kérdőívet kell az érdekelteknek kitölteniük. Ezen íveknek fontosabb pontjai a következők:

1. A vállalat elnevezése és cégére, a kamarai bejegyzéshez híven, 2. Jelenleg működik-e a vállalat és a nem, úgy milyen okból szünetel. 3. A vállalat pontos címe. 4. Mely évben kezdte meg működését. 5. A kamarai bejegyzés éve, 6. A bejelentett vállalat székhelye, vagy pedig kitermelési ágazat. 7. A vállalat jogi formája. 8. A vállalomást tevő mióta tulajdonosa a vállalatnak. 9. Mióta áll fenn a vállalat jelenlegi formája. 10. Mivel foglalkozik főleg a vállalat, vagy melyek a főtermékei. 11. Milyen egyéb tevékenysége, vagy termelési ágazata van még a vállalatnak. 12. A vállalat központjának pontos címe. Ez a rovat csak azon vállalatok részéről töltenedik ki, amelyek más helységben vannak, mint a központjuk. Ha a központ külföldön van, a kérdőpontnak a meggyere vonatkozó rovatába az ország megjelölése irrandó be. A 12. pontnak A. alpontja a vállalat központok helyi főközpontjainak, gyárainak, bányáinak stb. megjelölését foglalja magában. Viszont a B. alpont a vállalat tulajdonosának és vezetőjének személyi adatait tartal-

mazza, vezeték- és keresztnévét, nemét, népi származását, születéskori vallását és állampolgárságát. 13. Az alkalmazottak év közbeni maximális és minimális száma és az 1940. évben számukra folyósított fizetés összegének adatai. 14. A vállalat jelenlegi felszerelésével és helyiségével maximális teljesítmény mellett hány munkást foglalkoztat, mennyi csoporttal és jelenleg milyen munkascsoporttal dolgozik. Az alkalmazott gépi erőnek a részletes felsorolása. 15. Az aláírt és befizetett társas tőke a társas cégeknél. Ez a rovat csakis a vállalati központok által töltenedik ki. 16. A társas tőke birtalói nemzetiségi és állampolgársági megoszlás szerint. 17. A befektetett tőke értéke. 18. A múlt évi össztermelés értéke. 19. A vállalat 1940. évi működése az összes bevételek bevallásának a formájában. 20. Az áruk értékesítésének módja, nevezetesen az, hogy a kereskedelmi vállalat nagyban, kicsinyben, vagy mindkét formában árusít-e. A népszámlálás időpontjában a vállalatoknál található főbb nyersanyag, termékek és árukészletek mennyisége. A kérdőív 63 ilyen anyagot sorol fel és egyben megfelelő helyet ad a megnevezett termékek felsorolására. Külön rovatot tartalmaz a kérdőív a járművekre és azok hordképességére vonatkozólag, úgy az állati, mint a gépi erővel vontatott járművek eseteiben. Részletes táblázatot tartalmaz végül a kérdőív a vállalatok személyzetének adatait illetően is.

A 2%-OS RENDKÍVÜLI ILLETÉK FELSZÁMITÁSA. A pénzügyminiszterium felhívást tett közre, amelyben figyelmezteti a fogyasztó közönséget, hogy az ötven leien felüli bevásárlások után követeljenek a 2%-os rendkívüli nemzeti védelmi illetéknek a felszámítását, mivel ellenkező esetben egyetemlegesen felelősek a megállapítandó bírság viselését illetően.

A kereskedők lisztellátása. A közellátási minisztérium rendelkezése szerint a lisztellátás a vármegyék mellett lecsökkent ellátási ügyosztály útján történik. E hó 17-től kezdve csak az a kereskedő kaphat lisztet, akinek számára a megyei ellátási ügyosztály erre szóló jogosítványt állít ki. A jogosítvány kérelmezésére engedélyezett határidő e hó 20-án lejár és az érdekeltek kiskereskedők jogaik érvényesítése végett forduljanak idejében a timisoarai (temesvári) Kereskedők Egyesületéhez.

Felhívás a lisztkereskedőkhöz. A timisoarai (temesvári) Kereskedők Egyesülete figyelmezteti lisztet eláruló tagjait, hogy szükségletük igénylése a vármegyeháza levő MONT-hivatalnál történik. Az erre vonatkozó további felvilágosítás az egyesületben kapható.

Súlykülönbözet a kenyérről. Az új timisoarai (temesvári) maximális rendelet hírt szerint megengedi a pékeknek, hogy a kenyér — az előirt nyolcszáz grammos súlyon felül vagy alul súlykülönbözetet mutathat. Az eladásnál azonban a kenyeret az előirt súlyra kell kiegészíteni, vagy ha nehezebb, abból a megfelelő részt levágni.

A lugoji kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága ülést tartott és ezen alkalommal elnöknek Popescu Grigoret, alelnöknek pedig G a 11 Dumitru választották meg.

Kivonják a forgalomból a kétszázötven leies ércpézt és új kibocsátású váltópénzre cserélik be. Bucurestiből jelentik, hogy a hivatalos lap tegnapi számában rendelettörvény jelent meg, amely felhatalmazza az állami pénzverdét új 250 leies ércpézt verésére és kibocsátására. A régi kétszázötven leies ezüstpézt kivonják a forgalomból. A becseselés a pénzügyigazgatóságok vagy adóhivatalok pénztáránál történhetik, ahol adhat le a régi kétszázötven leiesekkel fizetni, ezenkívül a Nemzeti Bank fiókjainak pénztárai is becsesélik a régi ezüst 250 leies pénzeket. A jelenlegi 250 leies ezüstpézt ez év július 31-ig marad forgalomban, azután már csak adófizetésre lehet augusztus 31-ig felhasználni. Az új 250 leiesből 14.800.000 darabot vernek, összesen három milliárd hétszáz millió lit értékben.

A falusi malmok adóalapja. A fővárosból jelentik: A pénzügyminiszterium közölte a pénzügyigazgatóságokkal, hogy azokat a falusi hengermalmokat, amelyek nem szerepelnek a kereskedelmi malmok csoportjában, az 1941-42. évre is a múlt esztendőben megállapított adóval kell megadóztatni. Vagyis a hengerek métere után négyezer leiel, azonban azzal a feltétellel, hogy a hengerek hosszúságánál történt tévedés megállapítása esetén, a hengerek valódi hosszával arányban növeljék az adóösszeget.

Aradon elegendő élelmiszer és ruhanemű van. Mihalescu Vasile aradmegyei ezredes-prefektus közleményt adott ki, amely hangsúlyozza, hogy az utóbbi időben terjesztett hírek és pedig, hogy az elsőrendű közszükségleti cikkek, ugymint élelmiszerek és ruhaneműk hiányoznak a piacon, nem felelnek meg a valóságnak. Az ilyen hírekkel egyesek zavart akarnak kelteni, hogy azután hosznót huzzanak. Aradon és a megyében legendó élelmiszer és ruhanemű van, a pénz szilárd és értéke semmivel sem csökkent. A prefektusi rendelet kéri a lakosságot, ne vásároljon feleslegesen, csak azért, hogy lakásán felhalmozza az árut, mert ezáltal valóban megnehezítheti a lakosság zavartalan ellátását, de azonkívül hozzájárul az árak emeléséhez is. Hangoztatja a rendelet, hogy a háborús időkben mindenkinek le kellene szállítani az igényeket és kerülnie kellene a fényűzést és a felesleges költségek. Az állampolgárok érdeke, fejezi be a prefektusi felhívás, — hogy mindenki vegye figyelembe az illetékes hatóságok figyelmeztetéseit és utmutatásait, hogy a gazdasági életmenet zavartalan maradjon. és jelentse fel az üzérkedőket, rémhírterjesztőket és zavarteltetőket, akik majd szigorú büntetésben részesülnek.

AZ AEG turbina-gyára. Az AEG turbinagyára a világ legnagyobb teljesítőképességű ilyen üzeme és mindig vezető szerepet vitt a nagy gőzturbinák, erőművek, nyilvános és ipari üzemek turbináival való ellátásánál. A gyár éberen végzett fejlesztési munkája pedig nagy befolyással bír az egész világ turbina és erőműépítésére. Az Európában ma üzemben lévő legnagyobb, 85.000 kw-tos turbina is ebben a gyárban készült. A nagy turbinákat tervszerű munkával mindig tovább fejlesztették, úgy, hogyha szükség mutatkozott, megfelelő göznyomással ma már 3000 min.-től 100.000 Kw. teljesítményig építhető gép. Ennek a gépnek a teljesítménye friss gőz-állapotban 110 atü, 475 fok C.-sal 50.000 KW. 300 u./min. mellett. A két végkerék átmérője 2.500 m/m, ami 3000 u./min.-nél megközelítőleg 400 m/s, vagyis 1400 Km/a. átfogó gyorsaságnak felel meg.

Mennyi cukrot kaphatnak az aradi kereskedők? Az aradi városháza mellett működő különleges bíróság, amely az áruüzora ügyeket tárgyalja, közli az aradi kereskedőkkel, akik nem tagjai a kereskedők szindikátusának, hogy haladéktalanul jelentsék be, mennyi cukrot árultak 1938-ban, mert annyit kapnak üzletük részére most is.

Az idegenek rendelkezési jogának bejelentése. Az idegenek rendelkezési jogáról szóló törvényben megállapított egyes határnapokat a miniszterium a következőkben hosszabbította meg: A Romániában élő idegenek a törvényben foglalt nyilatkozataikat március 31-ig tehetik meg, a külföldön élő idegenek romániai vagyonszerzőket viszont április 30-ig jelenthetik be a nemzetgazdasági miniszteriumban. A részvénytársaságok és betéti részvénytársaságok különböző iratainak a betérjesztésére kijelölt határidőt április 10-ig hosszabbították meg.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107 százalékos felárral: Dollár 211.65—217.97, svájci frank 49.16—50.61. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.78—33.40, francia frank 3.24—3.31, német márká 49—50 felár nélkül, olasz lira 5.50 (felár nélkül), pengő 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török lira 82.92— (felár nélkül).

Telefon
34-80

REPRODUKCIÓK

okmányokról, festményekről

ENGEL ENDRE

FOTO-STUDIÓJÁBAN

Timisoara (Temesvár) I. Piața Libertății No. 4

Rádió

CSÜTÖRTÖKÖN, MÁRCIUS 20-AN

Bucuresti: 6.45: Reggeli hangverseny és hírek. 13.15: Rádióhírek. 13.30: Zenekari hangverseny. 13.50: Német nyelvű hírek. 14: A hangverseny folytatása. 14.10: Rádióhíradó. 14.30: Zenekari hangverseny. 15: Kulturális hírek. 15.15: Enek. 18: Gyermeke. 18.50: Művészeti közlemények. 19.50: Német nyelvű hírek. 20: Rádióhíradó. 20.20: A rádiózenekar hangversenye. 20.45: Előadás. 21: A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 21.40: Vidám negyedóra. 22: Sporthírek. 20.20: Hanglemek. 22.50: Dalok. 23.15: Német és olasz nyelvű hírek. 23.30: Hanglemek. 24: Francia és angol nyelvű hírek. 0.15: Könnyű zene.

Budapest I: 7.45: Torna, hírek és hanglemek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasások. 13.10: Szalonzene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 16.20: Hanglemek. 17.15: Ruszin közvetítés. 17.45: Hírek. 18.15: Ilinczky tánczenekara játszik. 18.40: Felolvasás. 19.10 Harmónikahármas. 19.30: Felolvasás. 20: Hírek. 20.20: Magyar nóták cigányzenekarisérettel. 21.05: Előadás. 21.45: Tegnáp, ma, holnap. Wagner három asszonya. Énekszámokkal közreműködik Wargha Livia. 22.40: Hírek. 23: Katonazenekar. 24.30: Táncclemek. 1: Hírek.

Budapest II: 17.15: Táncclemek. 18.40: Mandolinzenekar. 19.30: Melles Béla zenekara. 20.30: Angol nyelvű közvetítés. 21: Hírek. 21.10: Cigányzene. 22.10: Felolvasás (Rabelais hazája).

PENTEKEN, MÁRCIUS 21-EN.

Bucuresti: 6.45 Reggeli hangverseny és hírek. 12.30: Hanglemek. 13.15: Hírek. 13.30: Zenekari hangverseny. 13.50: Német nyelvű hírek. 14: A hangverseny folytatása. 14.10: Rádióhíradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Kulturális hírek. 15.15: Hangverseny. 18: Katonák órája. 19.15: A saxofon centenáriuma. 19.50: Német nyelvű hírek. 20: Hírek. 20.10: Madame Butterfly című operaközvetítése. A szünetekben hírek és sporthírek. 22.55: Hanglemek. 23.15: Német és olasz nyelvű hírek. 23.30: Hanglemek. 24: Francia és angol nyelvű hírek. 0.15: Szórakoztató zene.

Budapest I: 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasások. 13.10: Gordonkaszámok zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Énekszámok zongorakísérettel. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 16.20: Cigányzene. 16.40: Mít főzzünk? 17.15: Diákféltóra. 17.45: Hírek. 18.15: Heinemann tánczenekara. Közben 18.40: Sportközlemények. 19.20: Röhögjünk, vagy nevéssünk? (Előadás). 19.45: Debussy szvit hangleméről (Cortot). 20: Hírek. 20.20: Szalonzene. 20.55: Operaközvetítés (Walkür. A Niebelung gyűrűje zenedráma trilogia első része 3 felvonásban). Közben 22.10: Hírek. 24.25: Cigányzene. 1: Hírek.

Budapest II: 19.25: Operaközvetítés. (Walkür. A Niebelung gyűrűje zenedráma trilogia első része, 3 felvonásban). Közben 20.35: Gyorsírótanfolyam. 21: Hírek. 21.10: Az orfeumtól a hangosfilmig. (Közreműködik Szilvássy Margit, Orosz Vilma, Fekete Pál és Angyal Nagy Gyula). 22.25: A színpad hívatása (előadás). 22.50: Táncclemek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovathoz szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovathoz legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelleg és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap Kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-társaság, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Adea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szépi templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nogrády trafik (Csozso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Wittek trafik, Bulev. Regele Carol 54. — Coliccia trafik (volt Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Telef.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Könyv- és segédanyagok. Szado Lajos, Arad, Calea Saguna 110. (2015)

Önálló munkások és kézilányok felvételnek. Jakobi, női divatszalon, Timisoara (Temesvár), III., Str. Martirul Ciordas 9. (526)

Angol és francia munkásokat felvesz Heldszalon, Timisoara (Temesvár), I., Lloyd-sor, Daurbach-palota. (531)

Varrónók magas fizetéssel azonnalra felvételnek. Rabinovits szalon, Timisoara (Temesvár), III., Bulev. Carol 11, I. em. ajtó 14. (533)

2 segéd,

hűszer és osemegekereskedésbe felvételnek. Ajánlatot fizetési igények megjelölésével a Déli Hírlap kiadóhivatalába „Beszűle-tes” jellegre kérek. (524)

Bejárónót keresek, aki főzni is tud. Jelentkezni délután 4 óráig Farkas, Timisoara (Temesvár), IV., Str. Bonnaz 7 (volt Török-utca). (537)

Lakás

Kiadó lakások: 3 szoba, központi fűtés, Páris-utcában, azonnalra, 3 szoba, fürdőszoba Gyárvárosban azonnalra, központi fűtés, garzonier, centrumban azonnalra. Továbbá május 1-re 2-, 3-, 4-szobás lakások az összes városrészekben. Timisoara, I., Str. Sft. Jon 7, földszint balra. (591)

HAZAK FÖLDEK SZÖLÖK MALMOK TELKEK

ELADASA VÉTELE CSEREJE

minden árfokozatban HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG Arad, Bulev. Carol 46, Telefon 16-95.

Butorozott szobáját megbízható lakóknak azonnal kiadjuk. Lakásközvetítő: Timisoara (Temesvár), I., Str. Sft. Jon 7, földszint jobbra. (611)

Teljes ellátással keresek két személy részére butorozott, tiszta szobát lehetőleg fürdőszoba-használattal Timisoara (Temesvár), Brancoveanu-utca 44, földszint balra. (627)

Két személy keres csinosan butorozott szobát, esetleg konyha- és fürdőszobahasználattal. Cim: Bolinteanu-utca 6, ajtó 5. (628)

Hivatalos hirdelményeket

a Monitorul Oficial, Buletinul Oficial Bancar, Corespondenta Economica. Buletinul Justitiei, valamint a főváros és vidék bármely lapjában terminusra megjelölve

RUDOLF MOSSE S. A.

ARAD, Str. Eminescu 8. (Déli Hírlap hirdetési irodája) Telefon 17-11 Postai megrendeléseket pontosan elintézzünk

Elegánsan butorozott szoba fürdőszobahasználattal esetleg két személy részére kiadó. Cim: Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (2024)

Könyvbarátok figyeltem!

Mie őtt bármilyen könyvet vásárolna, keresse fel a

Tiosic Könyvantikváriumot

Gazdag választék bármilyen nyelvű modern és klasszikus regényekben, szakkönyvekben, (különösen gazdasági művekben) német-magyar szótárakban, lexikonokban tudományos művekben, stb. Vidék megrendeléseket azonnal eszközölünk: Könyvtárakat állandóan vásárolunk! Kölsönkönyvtárunkban előnyös feltételek mellett mindenkor a legmodernebb műveket olvashatja!

TIOSIC Könyvantikvárium és könyvcsönkönyvtár. Arad, Str. Matei Corvin (V. Fekete kúnya-épület)

Butorozott szoba uriember részére kiadó, vasut közelében. Cim: Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (2023)

Keresek két üres szobát esetleg kétszobás lakást varroda részére. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. (2019)

Keresünk azonnalra 3-szobás Pomfortos kertes lakást, szépen butorozva 6 hónapra, 7-8000 leu havi bér mellett kis család részére. A bért esetleg 6 hónapra előre kifizetem. Ajánlatokat sürgősen kérünk Timisoara (Temesvár), I., Str. Sft. Jon 7, földszint jobbra. (601)

Aradon a Belvárosban háromszobás összkomfortos lakást keresek. Ajánlatot „Rendes lakó” jellegre Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. (641)

Adás-vétel

Fagylalttartó eladó. Mann cukrász, Timisoara, II., Str. 3 August 21. (508)

Eladó egyenként is 6-os M. A. V. golyós cseplő No. 15.948, Oil-Pul traktor és magánjáró kazánok, Cserét is csinálók. Merkovic Géza, Timisoara (Temesvár), IV., Strada Fröbl 46. (527)

Férfi-bicikli eladó. Timisoara (Temesvár), IV., Str. Baritiu 13. Magyarai. (530)

Hangya naptárak

második kiadásából még egy kevés számú példány kapható a Déli Hírlap kiadóhivatalában, esetleg a pénz előzetes beküldése után is megrendelhető. Ára 24 leu.

Gyermekkoesi, jó állapotban lévő, megvételre kerestetik. Timisoara (Temesvár), II., Str. Petre Tegel 1, I. em. ajtó 6. (642)

Vennék Continental, Unterwood- vagy egy Royal-irógépet, Steiner, Timisoara (Temesvár), II., Str. Zlatna 1. (Dobay-ház). (535)

Egy jó fagylalt-aparátust megvételre keresek. Cofetaria Pintér, Déva. (536)

Vennék modern ebédlőt, uriszobát, háló, kombinált szobát, perzsaszőnyeget sürgősen. E. Fischhoff, Timisoara (Temesvár), I., Bulev. Mihai I. 6, I. em. ajtó 7 (volt Duca-utca). (538)

Veszek használt biliárdokat. Ajánlatokat kérek Hencz János, Timisoara (Temesvár), IV., Str. Fröbl 46. alá. (539)

3 vászonozott fakoffer eladó. Arad, Str. Horia 5. Dr. Sugár. (2025)

Jó állapotban lévő szabókályhát megvételre keresek. Ugyanott villatelek eladó. Cim: Arad, Piata General Cernat 18. (2022)

Kis üzletberendezés eladó. Arad, Rusu Sorianu 1. (2018)

Savállofém (cromnickel) keresek megvételre. Hulladékot is. Zombori. Arad, Str. Metianu 15. (2017)

Eladó egy teherautó-alváza gumikkal vagy gummi nélkül. Vancea, Timisoara (Temesvár), III., Str. Siretul 4, Telefon 23-35. (532)

Teljes lakásberendezéseket, beiföldi és keleti szőnyegeket, antik és modern bútort, varrógépeket, ezüstöt, nemes porcellánt, Timisoarán (Temesváron), Aradon valamint az ország bármely más helyén veszünk a legmagasabb áron. Tempo bizományi üzlet, Arad, Bulev. Regina Maria 12 Telefon 19-75. (518)

Zongorát keresek megvételre készpénzért. Cimeket Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. alá kérek. (2008)

Fiatal selyempincsi eladó. Arad, Cogalniceanu-u. 45, d. u. 4-től. (2014)

Keresünk megvételre 130×150 méretű ajtót hozzávalóval együtt. Hönig, Arad, Calea Radnei 147. (2013)

Nem cimeket hanem lakásokat közvetítünk. Timisoara (Temesvár) Telefon 25-69 „Utilcomert”

Autóba szerelhető rádió „Elico” eladó. Winkle, Timisoara (Temesvár), I., Str. P. Chinezul 6. (521)

Kisebbségi rövidírású IV. kerületben megvételre kerestetik. Cimeket „Uj üzlet” jellegre a kiadóba kérek. (613)

Figyelem! Veszek a város központjában vagy villamos mellett modern családi házat 1-2 millió leu értékben. Ajánlatokat kérek „Dr. S. J.” jellegre a kiadóba. (612)

Takaréktüzhelyet, cserépkályhát, zománczott fürdőkádát és fürdőkályhát keresek megvételre. Timisoara (Temesvár), II., Str. Gloriei 2. Kratky. (522)

Eladó házak: családi ház, Bogdanestilor, 800.000 leu, kétlakásos villa, Blaskovics-telep, 900.000, családi ház, Tache Jonescu elején, 1 millió kétemeletes bérház, Belváros, 2.500.000 (tiszta hozadék 10 százalék), kis bérház IV. kerületben, 1.200.000. Felvilágosítás Timisoara (Temesvár), I., Str. Sft. Jon 7, földszint jobbra. (610)

Önálló kereskedő, etnikai román, nagyobbi üzletbe vagy vállalatba betársuina. Cim a kiadóban. (524)

Üzlethelyiség a IV. kerületben a Piata Dragalinától a Máriaig kerestetik. Cimeket „Rövidáru” jellegre a kiadóba kérek. (614)

A Neptun-fürdőből kiléptem, csak hához ajánlkozom, abonenseket is vállalok. Sziveségből telefon 31-77, Spitzer fodrász, Timisoara (Temesvár), II., Str. Timotei 31. (516)

Eladó vagy elcserelem Belvárosban lévő kétszer szoba konyhából és 3 külön szobából álló házamat, villany, csatornázás bevezetve. Felvilágosítást ad Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminesc 8. (634)

Társat keresek megfelelő tőkével dísznő huzaldához. Ajánlatok pontos címmel és rendelkezésre álló összeggel „Jó haszon” jellegre a kiadóba kérek. (534)

Valódi dán dogot kutyabarátoknak átadnám ugyanott egy jó házőrző kutyát keresnek Arad, Str. Mocioni 30. (2021)

Veteményes- és gyümölcsös-kert felesbe kiadó. Arad, Str. Mocioni 30. (2020)

Butorüzletemet áthelyeztem

mindennemű butorok olcsó kaphatók

UNGOR

Timisoara (Temesvár) IV Str. Bratianu 39 (a Fucher-kálynagyár mellett)

Irodának Belváros központjában 3 utcai szoba kiadó. Ajánlatokat „Negyven” jellegre a kiadóba. (540)

Allatszerető embernek odaajándékozni mostány spániel kutyámat. Fehér-sárga foltokkal. Cim: Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (640)

Villany javítást, vasaló és resó átalakítását és minden e szakmába vágó munkát nagyon olcsón vállal Starcevicu elektrotechnikus mester, Arad, Str. Eminescu 8. Telefon 17-11. (636)

3 szobából álló irodának, raktárnak alkalmas helyiség, Arad központjában, azonnalra kiadó, Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (637)

Apróhirdetéseket a

Déli Hírlap-ban

Az eredmény gyors, biztos

ARADON

RUDOLF MOSSE-nál

Strada Eminescu 8. szám

Halschek ingatlanforgalmi iroda

Arad, Bulev. Carol 46, Telefon 16-95.

(ARAK EZREKBEŃ!)

5000: Főteri üzletház, nagy hozam. — 3300: Körüti sarokbérház, 6 luxuslakás. — 2000: A corso mellett emeletes, 4 üzlet, 3×3, 5×2, mind fürdőszobával, parkettás, 230 ezer hozam. — 1200: Piactéri emeletes bérház, 10% netto jöv. — 900: Bérház, 4 közepes nagy lakás, fürdőszobákkal, 10 kis lakás, nagy jöv. — 750: Központban, 3×2 szobás parkettás, fürdőszobás lakások. — 600: Belv. félemeletes sarokház, üzlet, 1×3, 5×1 szobás teljes lakás, jó jöv. — 500: Belv. mellett fűtő, 2×2, 1×1 szobás teljes lakás, elfejezhető telek. — 400: Közkórháznál, nagy kertes, 3 lakás — 300: Gyermekórháznál, 4 lakásos, nagy gyümölcskert. — 240: Tüzoltóságnál 2 szobás, 1 szobás lakások. — 180: Külv. betonpincés új ház. — Csereingatlanok, földek, telkek, szőlők, minden árfokozatban.

Hirdessen a

Déli Hírlapban!